

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5314/2020
25.11.2020.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле – противтужене АА из ..., коју заступа пуномоћник Илија Ђурђевић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., кога заступа пуномоћник Јована Дрега, адвокат из ..., ради уређења начина виђења, одлучујући о ревизији тужиле – противтужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 174/20 од 22.07.2020. године, у седници већа одржаној дана 25.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле – противтужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 174/20 од 22.07.2020. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиле – противтужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П2 бр. 371/19 од 19.12.2019. године, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиле АА којим је тражила да се мења поравнање П2 бр. 338/16 постигнуто пред Основним судом у Вршцу дана 31.01.2017. године и то тако што се уређује одржавање личних односа туженог ББ, као оца малолетног ВВ, тако што ће виђати дете три пута месечно, и то тако што ће недељом долазити по дете испред куће у ... у улици ... број ... и исто преузимати у 10,00 часова и враћати га у 19,00 часова на истом месту, те да се овакав контакт одвија 6 месеци, после ког би се на основу процене нивоа и квалитета остварених емотивних и социјалних релација детета и оца, предложио трајан модел који би подразумевао провођење викенда (два месечно) као и наизменично провођење верских и државних празника, као и летњег и зимског распуста детета, да се одбије противтужени захтев туженог – противтужиоца као неоснован, те да се обавезе тужени да тужилци надокнади трошкове парничног поступка; усвојен је противтужбени захтев противтужиоца ББ из ... у целости и уређено одржавање личних односа између малолетног ВВ и оца ББ на начин ближе одређен у изреци пресуде, с тим што је тужилца – противтужена обавезана да у наведеним терминима преда дете оцу испред куће у којој живи у ..., улица ... број ..., ради одржавања личних односа, те је обавезан тужени – противтужилац да по

завршетку виђења у наведеним терминима врати дете мајци на адресу на којој она живи, а овом пресудом се мења поравнање постигнуто пред Основним судом у Вршцу под бројем П2 338/16 од 31.01.2017. године у делу одржавања личних односа оца са малолетним дететом; одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 174/20 од 22.07.2020. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Вршцу П2 371/19 од 19.12.2019. године и одбијен је, као неоснован, захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља - противтужена је благовремено изјавила ревизију, из свих законских разлога због којих се ревизија може изјавити.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20) и утврдио да изјављена ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У ревизији се указује на остале битне повреде одредаба парничног поступка паушално, односно није конкретно наведено коју то одредбу Закона о парничном поступку другостепени суд није применио, или није правилно применио, а што би било од утицаја на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у браку у ком је 06.03.2013. године рођен малолетни ВВ. У предмету Основног суда у Вршцу П2 338/16 парничне странке су дана 31.01.2017. године закључиле поравнање којим су уредиле начин виђања малолетног детета са оцем, тако што је одређено да ће отац преузимати малолетно дете сваке недеље у 11,00 сати и враћати дете мајци истог дана у 18,00 сати, осим последњег викенда, када ће се виђање одвијати суботом у истом термину, с тим што је одређено да отац преузима дете испред куће где дете живи са мајком и враћа га на исто место. Такође је одређено виђање малолетног детета са оцем за време дечијег рођендана, Нове године и Ускрса, те Божића и очеве крсне славе. Након закљученог поравнања, у одређеном периоду виђења су се редовно одржавала у складу са поравнањем, а када је дошло до конфликта и сукоба између тужиље, њене породице и туженог, у вези са чиме је изречена и мера заштите од насиља у породици тако што је тужиљи забрањено контактирање и приближавање туженом, као и мера којом је забрањено туженом контактирање и приближавање тужиљи, виђање туженог са малолетним дететом је постало нередовно.

На основу мишљења Центра за социјални рад у Вршцу, Основни суд у Вршцу је дана 10.12.2018. године одредио привремену меру тако што је уредио одржавање личних односа између туженог и малолетног ВВ на начин што ће дете код оца боравити сваког петка у месецу од 13,00 до 20,00 часова, уз обавезу мајке детета да дете сваког петка у 13,00 часова доведе у просторије Центра за социјални рад Града Вршца ради предаје оцу, а отац детета је обавезан да истог дана у 20,00 часова врати дете мајци испред куће у ..., с тим да привремена мера траје 6 месеци од дана доношења. Пошто се тужиља није придржавала своје обавезе из наведеног решења којим је одређена привремена мера, Основни суд у Вршцу је решењима у извршном

поступку И 394/18 налагао тужиљи да одмах по пријему решења омогући извршном повериоцу, овде туженом, да одржава личне односе са малолетним ВВ, па пошто тужиља није поступила по овом решењу дана 14.02.2019. године донето је решење којим је она кажњена новчаном казном од 20.000,00 динара уз обавезу да без одлагања омогући повериоцу ББ одржавање личних односа са малолетним сином на начин одређен решењем П2 244/18 од 10.12.2018. године. Такође, 12.04.2019. године је донето решење којим је тужиља кажњена новчаном казном од 50.000,00 динара, те је наложено да без одлагања омогући извршном повериоцу одржавање личних односа са малолетним сином, на начин одређен поменутиим решењем, а уколико не поступи по налогу суда, суд ће изрећи новчану казну од 100.000,00 динара.

У поступку је Центар за социјални рад у Вршцу давао више налаза и мишљења у којима је утврђено да је малолетни ВВ на узрасту када је навикнут да борави без присуства мајке, јер је она на послу и спава без њеног присуства са члановима мајчине родитељске породице, те да његов сепарациони потенцијал дозвољава да борави код оца са два преноћишта и без присуства мајке, с обзиром да ВВ радо остаје код оца, па би се дужим боравком детета у породици оца добио континуитет у очевом родитељском старању, који је из различитих разлога до сада онемогућен и што би позитивно утицало на укупан развој детета и јачало његову самосталност и спречило одлагање виђења између оца и детета. Мајка по донетој привременој мери није поступала и није доводила дете због разних разлога, да би дана 13.09.2019. године, након девет месеци, мајка довела дете у просторије Центра за социјални рад, али је дете плакало и у прво време није желело да се одвоји од мајке и да оде са оцем, а на сугестију стручних радника дечак је уз подршку оца започео да се игра и весело комуницира са њим, али није хтео да оде са оцем. Утврђено је да прекид у контакту између оца и детета траје дуго и урушава њихов тек формирани емотивни однос што негативно утиче на развој малолетног детета, па је предложено да се коначно уреди виђање на начин ближе наведен у налазу и мишљењу Центра од 12.11.2019. године.

Иначе, представници Центра за социјални рад су ненајављено одлазили у посету код оца, када је дете било код њега, да би се уверили у каквој ситуацији је дете, односно да ли прихвата оца и његову породицу и том приликом су затицали да се дете сасвим уклопило у породицу оца, нису запазили никакве отпоре детета према оцу или члановима породице, већ спонтаност у понашању и опхођењу.

Тужиља се предлогу и мишљењу Центра за социјални рад од 12.11.2019. године у погледу модела виђења није противила, већ је предложила да се не доноси привремена мера, с обзиром да је прихватила да отац виђа дете два пута месечно на описани начин.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд сматра да су нижестепени судови правилно применили материјално право доносећи побијану одлуку, и то члан 66., члан 61., члан 78. став 3, члан 266. став 1. и члан 270. Породичног закона, као и члан 3. Конвенције о правима детета.

Према члану 6. и члану 266. став 1. Породичног закона, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета у спору за заштиту права детета. Према члану 61. став 1. овог Закона, дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. У најбољем интересу детета је да се лични односи са родитељима одржавају без ограничења и мешања органа државне власти. С обзиром да парничне странке, као

родитељи, нису могли да постигну договор о начину одржавања личних односа малолетног детета са оцем, Врховни касациони суд је оценио да је начин одржавања личних односа одређен побијаном пресудом у најбољем интересу детета, с обзиром да све околности случаја, а нарочито што је из извештаја надлежног органа старатељства утврђено да малолетно дете прихвата оца и његову породицу и да се, приликом посета породици оца дете сасвим уклопило у ту породицу, те да представници Центра за социјални рад нису запазили никакве отпоре детета према оцу или члановима породице, већ је постојала спонтаност у међусобном понашању и опхођењу.

Неосновани су наводи ревизије да је одређени нови модел виђења оца са дететом у супротности са интересима детета, с обзиром да је потребан период прилагођавања, те да Центар за социјални рад није узео у обзир тренутно, односно актуелно психичко стање детета, као и његов однос према оцу, односно одбијање да иде са њим, а поготово да спава код њега у кући. Управо супротно, и према мишљењу Врховног касационог суда побијана пресуда је донета у свему према најбољем интересу детета. Најбољи интерес детета представља правни стандард који захтева вршење процена у контексту конкретног случаја, а приликом процене најбољих интереса детета се у обзир узимају елементи који се односе, између осталог на потребе детета и све субјективне и објективне околности које се тичу детета, између осталог старост, пол, зрелост, здравствено стање и друге карактеристике детета, физичке, менталне и емоционалне потребе детета, квалитет старања о детету и могућност родитеља да задовоље потребе детета, спремност родитеља на сарадњу поводом дететових потреба, потреба очувања личног и породичног идентитета детета, те начин вршења родитељског права и одржавања личних односа родитеља са дететом.

Наводи ревизије да у поступку није прибављено мишљење детета не утичу на правилност и законитост побијане одлуке, с обзиром да је приликом давања налаза и мишљења Центра за социјални рад дете било у предшколском узрасту, није показивало било какав страх и отпор према оцу који би представљао разлог да се начин уређења виђења малолетног детета и оца не прошири у односу на дотадашњи начин виђења, односно да не постоје контраиндикације за боравак детета у очевој породици на начин одређен побијаном пресудом.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Тужиља – противтужена није успела у ревизијском поступку, па нема право на трошкове тог поступка које је тражила и определила, у смислу члана 153. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић